

Pierre Gemayel (erdian)
Libanoko Falangearen buruzagia

tuz. Beste arabiar herrialdeak bitarteko, azkenik konponketa batetara iritsi* dira; baina burruka zelaietan hiru-rehun bat lagun hilik gelditu dira, eta beste askoz gehiago zauriturik.

«Kataeb» hitzak Falange esan nahi du arabieraz. Eskuin eskuineko kristau alderdia da; eta haren xederik* nagusia nazioaren beregaintasuna zaintzea da, kanpo-koek —eta, beraz, Palestinarrek— sortera litzaketen arrisku guztietatik begiratzu.*

Munduko bigarren gudate nagusiaren ondoren sortu zen Kataeb alderdia, Frantziak Libanori beregaintasuna eman zionean, hain zuzen ere; eta orduz gero eragin* handia ukan du Libanoko politikan, Parlamentuan ordezkari* oso guti badu ere. Kataeben erakuntza militarra da; eta militanteak oso trebaturik eta harmaturik daude. Gaurren Libanoko harmadak berak baino indar handiagoa duela esan daiteke.

Palestinaren presentzia ez du sekula gogo onez ikusi, horik* ezkertiarrek direlako eta Libanoren beregaintasuna zalantzan jartzen dutelako. Aspalditikoak dira Falangearen eta Palestinaren arteko burrukaldiak; baina azken hau izan da gogorra. Palestinarek zailago egin zaie, bada, bizitza. Lurraldetik ez dutelarik, beste arabiar herrialdeen aldetik halaholako laguntza eta babesa besterik ez dutelarik, Libanon ere ez dute inoiz bizitza goxoa ukan; baina orain Falangearen gorrotoak erdi erdian zirikatzen ditu. Etsai gehiegi du Palestinak eta benetako lagun guti. (Patxi Kortabarria)

ITALIA

Hemen ere legezkoa zen greba

1968.eko maiatz hartan Frantziako langile eta unibertsitariak iraultza egin nahi izan zuten, baina ez zuten ia ezer lortu.

1970.eko maiatz hartan, Italiako langileek aurreko udazkeneko burruketan prestatua zuten «Langileen Estatutua» lortu zuten.

1975.eko maiatz hontan, Espainiako langileek, lanuzte handi eta luzeak egin eta gero, greba* egiteko legezko zirrikitutxo* bat irekitzea lortu dute.

Maiatza langileen hilabetea izan ohi da, baina ez denentzat eta ez beti berdin.

Bost urte bete dira, bada, Italian «Langileen Estatutua» lege bihurtu zela. Munduko langileekiko legeetan

aurrerakoienetakotzat hartu zen orduan estatutu hori. Lehen artikulua honela dio: «Dituzten eritziak dituztela, politikari, sindikatuak, erlijioari buruz, beren pentsaera libreki lantegian bertan agertzeko eskubidea dute langileek». Orduetik hona Italiako langileek indar handiagoa hartu dute, sindikatuen alorrean noski; baina politikaren alorrean ere bai. Eta honek ematen du, eman ere, Italiako langileriaren neurria; ez, sarritan egin ohi dituzten —eta inoiz txantxetan edo amorruz hartu ohi ditugun— grebek: hauk*, azkenik, Italiako langileriaren egoeraren eta dinamikaren azala besterik ez dira.

Italiako Konstituzioaren lehen artikulua honela dio: «Italia 'lanean oinharrituriko Errepublika demokratikoa' da». Inork idatzi ohi du ironiaz: «Italia greban oinharrituriko Errepublika herritarra da». Demokrazia liberalak ematen duen baimentxo bezala da greba. Horrexegatik, grebarako eskubidea edukitzeak —eta grebak ugari egiteak ere— berez ez du langileek Herri baten instituzioetan duten tokia eta indarra ematen. Italiako langileek aspalditik zuten grebarako eskubidea; baina «Langileen Estatutuak» Errepublika barnean bost urte besterik ez ditu. Eta estatutu honek indar politikoa esan nahi du bereziki langileriarentzat.

Politikaren bidetik abiatu da azken urteotan Italiako langilegoaren jokabidea. Politikaren alorrean langileen indarra eta eragina finkatzea, biziagotzea eta zabalago-zea: hauxe da Italiako sindikatuak ere azken urteotan daramaten* bidea. Eta bide horixe urratu nahi dute langileek, batez ere sindikatuen batasuna lorturik. Nekeza gertatzen ari da batasun bide hau, politikazko indar asko batasun horren beldur direlako eta oztopoak jartzeko eginahal guztiak egiten dituztelako. Oraindik bide luzea dute Italiako langileek, beren helburu hura erdiesteko*; eta hain aipatuak diren langileriaren greba ugariak helburu hartarako urrats* txiki batzu izan gura dute agian.*

Greba eskubidetik Langileen Estatutura bide luzea dago; eta are* luzeagoa beharbada Langileen Estatututik langileen politikazko agintaritzara. (Patxi Kortabarria)

Odol gehienak kolore beltza

Azken bost urteotan, bonbek, atentatuak eta politik kutsuko heriotzek astinduta eta asaldatuta* dadukate Italia. Azkenik, apirilaren erdi inguruan bizi izan ditu Italiak egunik larrienak, gudu zibilaren txingerra pizteko beldurrez.

Barneko Arazoen Ministruak berriz ere agertu behar izan du Parlamentuaren aurrean, Gobernuak nola ikusten dituen gertaerok. Eta ez du zalantzarik ukan, azken aldi-ko atentatu eta hilketak gehienak eskuin aldetik datozela adierazteko.

Mila izen dituzte Italian eta Europa osoan eskuin indarrek: «Ordine Nero», «Anno Zero», «Fronte Nazionale Rivoluzionario», eta bai... «Lotta di Popolo» ere. Izen zaharrak hiltzen dira eta berriak sortzen; baina betiko eskuindar hegi edo ertzekoak dira, bonbez eta pistolez hornituak. Izen guztiek daramate,* oraindik bizia den faxismoaren marka, beronen betiko probokazioaren taktika eta guzti.

Zein izan da, ordea, politik indarren erantzuna? Sindikatuak eta alderdi demokratikoak manifestazio ugari antolatu dute, hiri handietan batez ere. Berauen xede* nagusia hauxe izan da: faxismoaren probokazioari herriaren batasunaren eta demokrazi nahi indartsu eta ageriaren bitartez erantzun, eta ez mendekuari* eta biolentziaren bidez. Hala ere, ezker ertzeko* zenbait taldek ezin izan dio bere amorru biziari eutsi;* eta faxisten probokazioari, berauxek nahi zuten biolentziaren bidez erantzun diote gudu zibilaren giroa prestatuz, hain zuzen ere.

MSI (Movimiento Sociale Italiano) da Italiako Parlamentuan eskuineko indarrik handiena, eta funtsean* fa-

xismoaren jarraitzailea. Atentatu eta biolentziaren kontrako protesta egin du. Bortizkeria* horien sustraia* Estatuaren ahulezian* legoke: hau da, Estatuak ezin dituzke* galerazi, agintaritza galdu duelako. Ordenurik eza da, MSIrentzat, gertaera hauen guztion azalpena. Beraz, MSIk egingo lukeena zera litzateke: Demokraziak gobernatzeko ahalmena galdu duenez, demokrazia ken eta diktadura ezar. Horra hor nola baliatuko litzatekeen faxismoa, faxistek berek sorturiko desordenuaz. Hauxe da, hain zuzen, faxismo modu guztiek urratu duten bidea: desordenua sortez eta herria asalda, diktaturaren ordenua ezartzeko. Hortarako, herria eta demokrazia probokatu behar da, desordenua piztuz eta emendatuz,* ordenu zaltetara sortzeko; honela bakarrik presta bailezake giroa, agintaritza eskuratzeko. Ordenuaren eta desordenuaren argitan argitu nahi izan ditu, bada, MSIk, Italia astindu duten azken aldiko gorabeherok.

Faxistek hil duten gazte bat

Baina Kristau Demokraziak berak ere nolabait MSIn joko egin du. Aspalditiko teoria oso baliagarria* du Fanfanik, Kristau Demokraziaren sekretariak*: Bata bestearen kontrako hegikerien* («opposti estremismi» direlako) teoria deritza* horri. Hau da, eskuin aldean nahiz ezker aldean indarkeria nabari* da; eta ordenuaren eta bakearen eta demokraziaren euskarririk* sendoena eta zaintzailerik segurena Kristau Demokrazia litzateke. Bortizkeri maila berean daude eskuindarrak eta ezkertarrak. Alde bietatik datoz azken aldiko atentatuak; beraz, ez dago ez ezker aldetik dabilen Alderdi Komunistari ez eta eskuin aldetik diharduen MSIn gure konfiantzarik ematerik. Hontara biltzen* da, bada, Kristau Demokraziak ematen duen Italiako politikazko egoeraren azalpena. Eta oso egoki datorkio, hain zuzen ere, zenbait botu eskuratzeko. Hitzez ezezik*, egitez ere azalpen horri eus-

ten dio. Horregatik, azken egunetako biolentzien kontrako protesta demokratikoa egitean, ez ditu beste indar demokratikoekin eskuak «zikindu» nahi izan, eta bere aldetik antolatu gura izan ditu manifestazioak. Honela, berriz ere zera adierazi nahi zuen, hain zuzen ere: Kristau Demokrazia bakarrik dagoela garbi biolentziaren aurrean.

Beharbada Fanfani ez dea* konturatzen, MSIn joko bera egiten ari dela? Honek eskuineko biolentzia nahi luke, ezkerrekoari sua emateko, eta horrela ordenuaren izenean diktadura ezartzeko. Fanfanik, aldiz,* MSIn asmoak lagundu besterik ez du egiten, bere «kontrako hegikerien» teoriak.

Une hontan, Bobby Seale, USAko Pantera Beltzen buruzagiak, bere jarraitzaileei esaten ziena datorkit gogora: «Kontuz, lagunok! Pistola bat aldean eramateak ez du esan nahi, inor iraultzailea denik. Faxistek ere beren pistolak dituzte». Italian, hain zuzen, faxistak izan dira lehenak, edozein herritarren kontra pistolak erabiltzen, diktaturari bideak irekitzeko, desordenua sortuz. Iraultzaileek, ordea, benetako iraultzaileek, ez dute pistola herriaren kontra erabiltzen. Herriaren kontrako terrorismoa eskuinetik dator ia beti, eta bereziki Italian, edo eta eskuinaren jokora erori diren ertzeko ezkertarrendandik. Ezkerreko benetako iraultzaileek ez dadukate herria izuterik. Izutu behar dituztenak, herriaren zapaltzaileak dira; hauen kontrako terrorismoa izan daiteke haien bidea.

Eskuindarren eskuek isurtzen duten odola, kolore beltza du. Horregatik, Italiako Barneko Arazoen Ministruak gehienbat faxistei egotzi* dizkien atentatuen eta bortizkerien kolorea ondo bereizi beharra dago.

(Patxi Kortabarria)

«Zubiak» ken!

Aspalditxo batetan Aita Agirretzek dei hura* egin zuenetik, euskal aldizkari gehienek eta talde askok «zubi» premia behin eta berriro aipatua digute, euskal gizarte hautsi hau batzeko. Bilbon azken berrogei urte hontan «zubi» bat besterik ez da egin Ibaizabal gainean; eta trafikoa ikaragarriro ugartu delarik, «zubi» eske ari da herria. Italian, aldiz, «zubi» gehienak kendu nahi dituzte (!?).

Igandeak aparte, hamazazpi dira Italian, urtean zehar, astebarruko jaiak. Eta tartean gertatzen diren «zubiak» kontuan izanik, urtero ia hogeita bost bat jai dirateke* astebarrukoak. Ken, beraz, jaiak eta «zubiak» berez eroriko dira.

Lanaren Ministergoak legegai berri bat prestatua du, astebarruko jai gehienok igandetara* eramateko. Lehen gotan geldituko liratekeenak hauxek dira: Urtezaharra, Bazko biharamuna, Maiatzaren lehen, Ekainaren* bigarrena (Errepublikaren eguna), Agorrilaren* hambosta, Hazilaren* lehen, Eguberria, eta Eguberri biharamuna.

Aspalditxoa da asmo hau: zortzi bat urte bederen*. Baina asmoak asmo gelditu dira beti. Hala ere, gehienak (sindikatuak ere bai) ados daude hainbeste lan etenen kaltea konpondu beharraz. Eliza bera ere prest legoke, aspalditxo adierazia duenez. Eta hortarako ez legoke Konkordatuaren artikulurik aldatu beharrik ere, zenbait erlijiozko jai Konkordatukoak baldin badira ere. Izan ere, apezpikuen Konferentziak berak du jai horik* egunez aldatzeko eskubidea.

Langileen kaltetan gertatuko ote da jaien aldatze eta zubien botatze hau? Harritzekoa litzateke. Italian sendikatuak oso indartsuak dira, eta jai eta «zubi» hauk guztiok aspalditik lorturiko eskubidetzat gorde nahi dituzte. Ez dituzte, bada, jai hauk galduko. Udako oporraldiak lurtatzeko eta neguan edo beste sasoinen batetan oporraldiak egiteko bilduko dituzte jaiegun guztiok, bakoitzean sindikatuek eta ugazabek* erabakiko duten arabera* (Patxi Kortabarria)